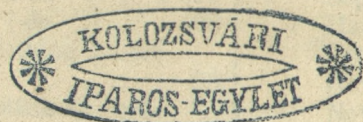

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

KÖZLÖNYE.

1877.

KILENCZEDIK ÉVFOLYAM.

SZERKESZTI:

GAMAUF VILMOS.

NYOMATOTT GÁMÁN J. ÖRÖKÖSEINÉL KOLOZSVÁRT.

1877.

TARTALOM:

I. Szerkesztőségi közlemények.

Kérelem	1
Éljen Mikháza	140
T. olvasóinkhoz	411
Előfizetési felhívás 1878-ra	419, 427

II. Egyletek, közintézetek, kiállítások.

Erdélyi gazdasági egylet.

Meghívás az 1877. évi közgyűlésre	3
Közgyűlési tudósítás	15
Közgyűlési jegyzőkönyv	25
Választmányi ülés 1877 január 5-én	14
" " " " 15-én	37
" " " " 20-án	43
" " " február 5-én	59
" " " " 17-én	75
" " " martius 12-én	100
" " " aprilis 4-én	132
" " " " 20-án	148
" " " május 7-én	163
" " " junius 4-én	196
" " " julius 2-án	230
" " " augustus 6-án	270
" " " september 3-án	302
" " " október 1-én	336
" " " november 5-én	376
" " " december 7-én	408

Értesítés és kimutatás n. Gróf Bethlen László

arcsképe ügyében	23
Felhívás és kérelem hazai szőlészetünk és borá- szatunk érdekében	44
Felhívás ugyan e tárgyban	100
Felhívás az erdélyrészi csikótelepek érdekében	163
Pályázati hirdetés szivarládáscsákra	109
A III. nemzetközi baromfikiállítás	108

Halálozások.

Dr. Entz Ferencz †	167
Sigmond Elek †	318
Barcsay Miklós †	336
Báró Berlepsch †	345

Kolos-Monostori m. kir. gazd. tanintézet.

Kolos-Monostori téli félévi vizsgák	59
Felhívás kertészlegények és szőlőbeli előmunká- sok képzése ügyében	107
Pályázati hirdetm. alapítványi és szabad helyekre	195
Nyári félévi vizsgák rendje	238
Kolos-Monostori zárünnepély	262

Lótenyésztési ügy.

Ménkiosztás az erdélyrészi területen	68
Lódíjostási hirdetmény	207

Érdőségi m. kir. vinczellérképezde.

Értesítés	230
---------------------	-----

Tarczali m. kir. vinczellérképezde.

Értesítés	253
---------------------	-----

Az 1878-iki párisi közkiállításra vonatkozó intézkedések.

Központi bizottság alakulása Budapesten	123
Vidéki bizottság megalakulása Kolozsvárt	131
Kolozsvári végrehajtó bizottság ülése május 1-én	157

Felhívás az 1878-iki közkiállítás érdekében	175
A párisi közkiállításra részletes felhívás	191
A párisi közkiállítás költsége	206
Kolozsvári bizottság ülése július hó 20-án	253
A párisi közkiállítás (magyar borok)	318
Szíves tudomásul! (terménybeküldés)	377
Felhívás az állatkiállítás érdekében	414

III. Havi emlékeztető és közmondások.

Havi emlékeztető. Január	1
Januárhavi közmondások. Ébner Sándor	6
Havi emlékeztető. Február	47
Februárhavi közmondások. Ébner Sándor	53
Havi emlékeztető. Martius	79
Martius-havi közmondások. Ébner Sándor	85
Havi emlékeztető. Aprilis	111
Ápril-havi közmondások. Ébner Sándor	116
Havi emlékeztető. Május	143
Májushavi közmondások. Ébner Sándor	149
Havi emlékeztető. Junius	183
Juniushavi közmondások. Ébner Sándor	189
Havi emlékeztető. Julius	217
Julushavi közmondások. Ébner Sándor	223
Havi emlékeztető. Augusztus	249
Augusztushavi közmondások. Ébner Sándor	255
Havi emlékeztető. September	289
September-havi közmondások. Ébner Sándor	295
Havi emlékeztető. October	321
October-havi közmondások. Ébner Sándor	327
Havi emlékeztető. November	363
November-havi közmondások. Ébner Sándor	368
Havi emlékeztető. December	395
December-havi közmondások. Ébner Sándor	401

IV. Czikkek és közlemények.

I. Nemzetgazdaság és gazdasági üzlet, ismeretterjesztés.

Az új év. Walter Lajos	3
A tél mint földadó szabályozó elem. Berde Áron	4
Az „Erdélyi gazda“ és közönsége. Tisza László	9
Gazdasági állapotaink eredete. Berde Áron	39
Miképen hassunk cselédeink megjavulására? Gyergyai	48
Ki korán kel, aranyat lel. Ébner Sándor	64
Mi az oka, hogy oly nagy mérvet öltött a prae- varikálás? Biró Géza	65
A „hirdetések“-ről. Molnár Lajos	83
A kolozsvári Gergelynap-i vásár. —r —s	99
A kolozsvári takarékpénztár.	108
Uj szaklapok	116
Erdély mezőgazdasági hivatása. Galgóczy Károly	127
A kolos-monostori juhvásár. —r —s.	156
A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet alakuló közgyűlése	172
A kolozsvári Antalnapi vásár. —r —s.	206
Dynamit robbantási kísérletek	222

Eltévesztett intézkedés a catasteri törvényben.			Ha azt akarjuk, hogy teremjenek, gondozni is kell a réteket. Kodolányi Anta!	114
Báró Kemény János	226		A boronálás munkája. Walter Lajos	120
IV. nemzetközi gabona- és magvásár Budapesten	238		Vetéseink felültrágyázása. L. Z.	120
Videki gabona- és borvásár	246		A bükköny. Ébner Sándor	121
Egy óriási üdvös vállalat	253		Váltóke-próba	122
A kolozsvári Augusztusi vásár	263		A buza boronálása. Szentkirályi Árpád	123
A gőzcséplő munkába állítása. W. I. Z.	265		A luczerna-termesztés. Dömötör László	128
Tűzvész a szérüs kertben és a cséplőgép meg- ővése	274		Néhány szó a takarmányréparól. Szentkirá- lyi Árpád	129
A IV. nemzetközi gabonavásár Budapesten. G. K.	283		A hő befolyása a növények életére. Dr. Sza- nizsló Albert	130
Vasárnapi kiállítás Nagyváradon. Gobóczy Károly	286		Mikor vetendő a burgonya?	131
A „székely egyesület“ gyűléseiről. x+y	290		A luczernamag hamisításáról	139
Nagyvárad kiállítási értesítő	294		A galamb gyomirtó állat	140
A községi néptanítók működéséről. Gyergyói	306		Poudrette. Arator	145
A szecska és törek mint tűzoltó eszköz	311		A baltaczim. Hadviger Albert	146
Nagyvárad kiállítási eredmény. Gobóczy Károly	318		Indiai Guzerat-mag	148
Megérdemljük-e a segítséget? Gyergyói	348		Carbolsav javítja a juhtrágyát	148
A marhavész Háromszéken 352, 360, 367, 376, 382, 392, 399, 408, 417	417		A borsótermelés legelőnyösebb módja. Szent- királyi Árpád	153
Van-e nagy értéke a szalmának a mezőgazda- ságban? Walter Lajos	359		Luczernakaszálás, szénacsinalás és kazalozás. Dömötör László	160
Kérvény a marhavész ügyében	371		A köles. Ébner Sándor	160
Disznó serte. Ébner Sándor	375		Undorító állatok. Dr. Szaniszló Albert	161
A kolozsvári Mindszenti vásár. —r—s.	375		Répvetés. Sz. Á.	162
Megnyitó beszéd Kolos-Monostoron	382		Törökbuza vetések megboronálása. Sz. Á.	162
Mezőgazdasági állapotainkról Walter Lajos	389		A burgonyát ültetés előtt hervasztani	162
Női munka, kézi ipar és régiség kiállítás Kolozs- várt. Szabó Samu	403		Az aranka (vagy kosz) irtása. W. L.	170
Az ivó viz. Arator	413		Legbiztosabb szer a földi bolhának eltávoloztatá- sára. Szentkirályi Árpád	171
Hunyadmegyei terménytár	416		Őszi buzánk tavasszal. Sz. Á.	171
A párisi kölcs. segélyző magyar egyesület	417		A rozskór vagy anyarozs. Dr. Hohenauer Ignác	176
Birtokrendezési ügyek Fogarasmegyében. R. T.	421		Az aszat, zsoltina, irtása. Walter Lajos	179
Pályázat tűzoltói szakkönyvre	424		A luczerna-növény évenkénti gondozása. Dö- mötör László	180
A magyar kisbirtokosok földhitel-egyesülete	427		Szénacsinalás. Szentkirályi Árpád	191
			Az ehető hüvelyesek. Ébner Sándor	194
2. Földmivelés, növénytermelés, gazdasági gépészet.			Korán érő törökbuza. Szentkirályi Árpád	195
Néhány szó a trágyáról. Szentkirályi Árpád	4		Néhány szó az őszi buzáról Sz. Á.	195
A luczerna haszna. Dömötör László	5		A luczernamag-termelés Dömötör László	203
Gazdáink figyelmébe ajánlva. Vörös Sándor	13		A takarmányrépa nyári gondozása. Sz. Á.	206
A sáfránytermelésről. Dr. Kanitz Ágoston	19		Ugarszántás Szentkirályi Árpád	210
Miként nő a növény gyökere? P. M.	21		Miért dül meg a vetés? Ébner Sándor	212
A juhtrágya kezelése. W. L.	21		A trágya alászántásáról. Walter Lajos	213
A hold és plánéták befolyása az időjárásra. Szé- kely Mihály	22		Apró állatkák az árpa között. Dr. Szaniszló Albert	214
A komposzt-trágya. Szentkirályi Árpád	42		A zöld takarmányneműek besavanyítása. Walter Lajos	220
Sója bab, mint új gazdasági növény. V. S.	43		Valami a turnipszról Sz. Á.	222
Lentermelésünk érdekében	43		Mikor kell aratni? Walter Lajos	227
Tulajdon birtok. Dömötör László	49		Természetes kaszálók gondozása. Ébner Sándor	228
Fa- vagy vastengely. Ébner Sándor	50		Ügyeljünk őszi buzánkra. Sz. Á.	228
A trágya érlelése. Szentkirályi Árpád	51		A keverő-szántásról Walter Lajos	235
A lóhermag tisztogatása. L. Z.	55		Az aratógépek használati módjáról	236
A trágya alkalmazása. Szentkirályi Árpád	66		Az öntözés és lecsapolás érdekében	237
A magvizsgálat érdekében	67		Óriási törökbuza	241
Egy új szerkezetű váltóke. Vörös Sándor	74		A repeze. Walter Lajos	243
Mely mesterséges takarmány volna Erdélyben termesztendő? Walter Lajos	80		A madarak haszna P. L.	245
Miért fagy ki a vetés? Ébner Sándor	82		A letarolt mezők felhasználása. L. Z.	250
Jónapok. Székely Mihály	84		Aratógép-próba Kolos-Monostoron. Vörös Sándor	251
A henger haszna. Walter Lajos	88			
Dolhos zabnak rossz szagát elvenni	92			
A mesterséges legelőkről. Walter Lajos	98			
Hanutrágya és guano. Szentkirályi Árpád	98			

Miért nem czélszerű a répa leveleit leszedni?	
Walter Lajos	252
A miről igen sokan édes keveset tudnak. Szentkirályi Ákos	258
A Colorado bogárról. Szabó Samu	261
Takarmányozs. Ebner Sándor	266
A tarló feltörése. W. L.	268
Az utcazsepredék haszna	276
A burgonyák elfajzása	277
A festő csülleng érdekében	278
Jónak vélt mód az üszög kevesbitésére. Berde Ferencz	278
Az őszi szántásról. Walter Lajos	281
A rétek trágyázása	284
A „Montagner“ rozsról	285
Az őszi buza vetéséről. Szentkirályi Árpád	291
A vetőmag befolyása a termésre. W. L.	292
Mit ér egy vakondok?	295
Előnyösök-e a sorvetőgépek? Walter Lajos	298
A növények egymástóli távola nagy befolyással van a hozamra	300
Buzát vagy rozst vessünk-e előbb? W. L.	301
A vetőmag páczolása. —a—	301
A növények átteleltetése	301
Legkorábbi székely törökbuza. Szentkirályi Árpád	307
A magvak csiraképessége. Ebner Sándor	309
A földi giliszta haszna. —t.—	310
A vetés mélységéről. S+y	310
A jó vetőmag. Walter Lajos	310
A Sesam, mint meghonosítható olajnövény. —a—	310
Az őszi bükköny	317
Melyek egy jó, illetőleg czélszerű trágyafészkek kellékei? Kodolányi Antal	331
Mikor kell a rétet trágyázni? L. Z.	334
A magvak csirázó képességének megtartásáról	335
A talajnak mélyítése. Walter Lajos	341
A répa kiszedése és eltartása. Sz. Á.	342
Néhány szó a rozsnokról	343
Nem egészen ért törökbuza eltartása	344
A burgonya két leghatalmasabb ellensége korrunkban. Parádi Kálmán	347, 355
Trágyázás Chinában. Walter Lajos	351
A rétekeni legeltetés. —r—s.	352
A kaszálók trágyázása. Sz. Á.	374
A magvak termelése. Szentkirályi Árpád	379
Mérgező buza. Dr. Szaniszló Albert és Tuba Lajos	381
A talaj mélyítésének előnyei	382
Egy német burgonya panaszos levele a gazdákhöz	389
A trágyahiány és trágyakezelés. L. Z.	396
Jó-e, ha a trágya télen át elterítve marad a szántóföldön?	406
Utasítás a mezői egerek irtására	407
A növények egymásutánja, vagyis a vetésforgás.	420
Répatermelési verseny	424

3. Állattenyésztés és állatgyógyászat.

A marhasó értéke	6
Lovaink tunyasága. Sz. Á.	14
Az istállók világitása. Ebner Sándor	19
A hizó marha és borjúk nyírásáról. Szentkirályi Ákos	20

Milyen meleg legyen az istállóban?	22
A borjúk elválasztása s felnevelése	49
Hazai szarvasmarha-kereskedésünk	51
Válasz egy levélre. Szentkirályi Ákos	57
A községi bikatartásról	63
Melyik a legzsírosabb sertésfaj hazánkban? Tisza László	72
A borjú felnevelése juhtejjel	75
A tejkamráról. Szentkirályi Ákos	89
A víz szerepe az állati háztartásban. Sárosy Pál	91
A kuhlandi tájfajta. Tormay Béla	105
Egy agy-hólyagféreg érdekes esete szarvas marhánál. Dr. Mina János	112
Méntelegekből kiosztott ménlovak	123
Bárányok vérhasa. Biró Géza	129
Bérbeadott ménlovak	131
A mételykór. Dr. Mina János	135
Mikor heréljük ki a bikaborjúkat? Szentkirályi Árpád	137
Erdőnyavalya. Biró Géza	139
Az erdélyi lótenyésztés jövője	144
Rendszeresített vesztegintézetek	148
Sertésenyésztésünknek nemzetgazdasági jókara állításáról és fontosságáról. Galgóczy Károly	152
A kolozsvári lóversenyek sorozata	154
Hogyan lehet a karórágást megakadályozni? Szentkirályi Ákos	160
Az igás fogatokban tartott kanczák legczélszerűbb ellési idejéről. Kodolányi Antal	168
A víz szerepe az állati külgyógyászatban. Sárosy Pál	169
A juhokkali bánásmódról. Ebner Sándor	170
Mikor legjövődmezőbb a tehéntartás? Szentkirályi Ákos	193
A kergesség. Tormay Béla	201, 209
Az orsz. lótenyésztési bizottság ülése	213
Lótenyésztésünk érdekében. Tisza László	218
A fejérről. Szentkirályi Ákos	226
A kolozsvári őszi lóversenyek	229
Jól tejlő tehénre szert tenni	229
Járványos láb- és szájfajás. Rösztler Károly	235
A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársulat közgyűlése	238
A víz szerepe az állati belgyógyászatban. Sárosy Pál	244
Nevezések az idei kolozsvári versenyek államdijaira	262
Széna-e vagy sarju? S+y	267
Lépfene. Rösztler Károly	275
Állatkiállításaink érdekében	275
Ne zavarjunk a fecskéket az istállóban	277
Mit ér egy hectoliter makk?	277
A darávali etetés	278
Az állattenyésztés köréből. Szentkirályi Ákos	282
A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság	293
Tudnivalók a takarmányozást illetőleg. Szentkirályi Ákos	297
Sertések hizlalása. —r—s.	308
„Megzabált“	309
A lovakat itatni vagy etetni kell-e előbb?	311
Tenyészecélok. Tormay Béla	313
Uj szer a havi vakság ellen	317
Házi állataink takarmányozásáról általában. Szentkirályi Ákos	324

Kolozsvári löversenyek	325
Óvintézkedés a metelykór ellen	326
A takarmány tömege és minőségéről általában.	
Szentkirályi Ákos	332
A lovak élelmezéséről és gondozásáról. Ébner	
Sándor	340
Szomszédom sertésbizlalója. Egy vén gazda .	342
Lótenyésztőink figyelmébe	344
A lépfene ló- és szarvasmarhánál. Rösztler	
Károly	358
A hizott juhok értékének meghatározása. Gyer-	
gyói	366
A juhkosz vagy rühesség okozóiról. Szentki-	
rályi Ákos	372
A szalmafélék értékéről és értékesítéséről.	
Gyergyói	374
A vágómarhának belvizsgálata Kolozsvárt . .	375
A borjuk tetvessége	384
Fejős tehének szüksége. Galgóczy Károly .	388
A bikák hágo helyisége. Szentkirályi Árpád .	391
A takarmány elkészítéséről. P. L.	391
A lovak tisztítása	397
Befolyással van-e a takarmány a hus és tojás izére?	399
A marha itatása vasuti szállítás közben . . .	399
Lóistálló. Ébner Sándor	414
Egy pár nézet a takarmányozást illetőleg. Biró	
Géza	419
Lótenyésztésünk emelése érdekében	423
A ló ledöntése. Szakás Péter	428

4. Erdészet.

Az erdélyi magán-erdőbirtokok kezelése. Ker-	
tész György	18
Eszközfa. Szentkirályi Árpád	22
A Mezőség befásítása és az erdő-törvényjavaslat-	
ban tervezett felügyelők. Tordai	40
A kezelő és védszemélyzet szervezése magán-er-	
dőbirtokon. Kertész György	57
A harkályok. Ébner Sándor	91
A nemes fűz dugványozásáról. Enyedi	100
A számvitel magán-erdőbirtokon. Kertész	
György	119
A czinke. Ébner Sándor	138
Szerszám- és épületfa. Ébner Sándor	178
A nemes fűz-mivelés mellékteendőiről Enyedi .	179
A fűzültetvények tartama, trágyázása és értéke-	
sítése. Enyedi	203
Útmutatás a szüféreg ellen teendő óv- és irtó-	
rendszabályok ügyében	204
Az erdészeti számvitel felülvizsgálata. Kertész	
György	221
Az erdő-törvényjavaslat	246
Az erdő-örök szakvizsgálata	261
A fűzfa-tenyésztés és a mi zsebünk —a	285
A nemes fűzmivelés talajelőkészítésének módjai-	
ról. Enyedi	334
A verőfényes legelők befásítása. Aranyosi . . .	339
A tövisszuró gébics. Ébner Sándor	359
A fűzvosszók vágása. Enyedi	366
A fűtésre használt fanemek tüzelő ereje és értéke.	
Berde Ferencz	432
Az erdők befolyása	433

5. Kertészet, méhészet, selymészet.

Pár szó a méhészet köréből. Gobóczy Károly .	10
Legujabb találmányu virágcserepek. Villási Pál .	12
Valjon hasznos állat-e nyul?	13
Utánzásra méltó példa	14
A melegágyak s azok készítése módjáról. D. R.	17
Néhány szó a gyümölcstermelésről. Gábor	
József	58
Olcsó méhkaptár. Dömötör László	66
A gyümölcstenyésztés terjedése érdekében. Gá-	
bor József	73
Faültetési szabályok. Plank Ferencz	82
Nagy feladat-e gyümölcsésznek lenni? G. K. . .	84
A élő sövény készítmódja. Dömötör László . .	88
A gyümölcsfa haszna. Gábor József	90
Néhány szó a gyümölcsfaiskola berendezéséről.	
Tisza László	95
Biztos szer a földi gilisztákat a virágcserepekben	
elpusztítani W. L.	99
A termelésre ajánlatos gyümölcsfajokról. Tisza	
László	103
Egy forintos Dzierzon kaptár. Dömötör László .	121
Példás intézkedések	123
A gyümölcs haszna. Gábor József	130
Nagy és izletes spárgát termelni. P. L.	131
A gyümölcsfa-szaporítás módjai. Gábor József .	138
A faiskola helye és talaja. Gábor József	159
Néhány szó a „Verschlag“-os kaptárról. Szent-	
györgyi Lajos	161
A viasztermelés érdekében	162
A faiskola védelme. Gábor József	180
A galagonya-pillangó. t.	195
Mikor kell a növényeket megöntözni?	195
Válasz Szentgyörgyi Lajosnak. Dömötör László .	199
Uj méhlek. Gobóczy Károly	204
Néhány szó a selyemtenyésztésről. Gobóczy	
Károly	219
A varangyok kártékonyasága a méheseknél. t. . .	222
Jó ugorka- és tökmag nyérése	223
Szerény kérelem a gyümölcsfát-ültetőkhez. Be-	
reczki Máté	233
Faiskola felosztása. Gábor József	242
Gyümölcsfáink ellenségeiről. Szabó Samu . . .	252
A nospolya mivélsmódja, haszna és fajai	259
Faiskolai teendők Gábor József	267
Micsoda feltételek mellett nevezhető a mi méh-	
tenyésztésünk okszerűnek?	269
Őszi vagy tavaszi gyümölcsfaültetés. Dr. Lucas	
Ede	305
Gyöksarjról való szaporítás. Gábor József . . .	316
Csehország méhészete. Vörös Sándor	316
Minő talajt és fekvést kívánnak gyümölcsfáink?	
L. Z.	333
Gyümölcsizlések.	336
Néhány szó a dugványozásról. Gábor József . .	343
Gyümölcsfáink trágyázása	345
Gyümölcsfáink terméketlensége. L. Z.	350
Mennyi mézet hagyjunk méheinknek télire? . . .	352
A fák jegyzésének egy új neve	360
A névtelen gyümölcsfajok meghatározásáról.	
Bereczki Máté	364
Szilvatermesztésünk érdekében. Pálffy Dénes .	373
A téli araszló pusztítása	380

Az erdélyrészi községi faiskolák állapota 1877-ben	400
A gyümölcsfa-tenyésztés rendszere Württembergben	412
A párisi békapiacz	417
A dugványok előkészítése. Gábor József	423
A méhtenyésztés adómentessége	424
Miként kell a lépeket a holt méhektől megtisztítani	433

6. Szőlészet és borászat.

Osztrák bortermelők vándorgyűlése Marburgban.	
Szabó Samu	5
A hordók hitelesítése ügyében	13
Hordódugókat tartóssá tenni	14
Mit csinál a phylloxera? Szabó Samu	42
A „Borászati lapok“ t. szerkesztőjének. Paget János	56
A borkóstolás mint segédeszköz azon kérdés eldöntésére: „Minő szőlőfajokat ültessünk?“ Paget János	71
A szőlőkarók tartóssá tétele	75
A borok lehűzése és csapolásmódja. Eöry Tivadar	87
Miként kell kóstolni a bort? Dr. Wolff Gyula	97
A phylloxera-enquête Budapesten	106
A Raphiáról. Dr. Wolff Gyula	122
Összehasonlító borkóstolás	122
Szőlővessző-beviteli-tilalom Oláhországban	123
Az arad hegyaljai borvásár	131
A májusi szőlőfagyok ellen	147
A phylloxera-kérdés és Erdély borászata. Cserháti Sándor	151
Az erdélyi pinczeegylet közgyűlése. Sz. S.	156
Erdélyi pinczeegyletünk kitüntetései	171
Sikerült kísérlet. W.	193
Értesítés a szőlő zöldoltás ügyében. Szentgyörgyi Lajos	195
A szőlővessző szaporításának új módja	206
Fiatál szőlőültetvényeink különböző kezelésének befolyása (Báró Babo után)	211
Phylloxera, tortrix, colorado. Szabó Samu	237
Kell-e törvény a borgyártás ellen? Szabó Samu	257
Szalai indítványa a gyártott borokról. Szabó Samu	273
Szakértők értekezlete a borgyártás kérdésében. Szabó Samu	291
A budai vinczellérképezde vizsgálja. y.	293
A gyümölcs- és szőlőkudvelők figyelmébe ajánlva	301
A nemzetközi phylloxera-congressus	302
Erdélyi pinczeegyletünk kitüntetései	311
A kotyogtató dugókról. Dr. Wolff Gyula	322
Erdélyi boraink a külföldön	343
Borhamisítási per. —a—	345
Üdvös társulás a borászat terén	357
Phylloxera-cannibal. —a—	399
A condensált mustrol	431
Erdélyi boraink vegyelemzése Angliában	433

7. Háztartás.

Miért nem tojnak a tyúkok télen? —r —s.	6
Sertés-ölés körüli teendők Dömötör László	11
Tojást egy éven túl eltartani	14

Beszélgetés a tyúkok tojási képességéről. Grubiczy Geyza	42
Mesterséges vaj. Stollár Gyula	52
Gazdasszonyaink nem tudnak burgonyát főzni	67
Baronfi-dög ellenszere	67
Tyukbetegségekről. Veress Aranka	82
A bárányhus üdén tartása. Arator	108
A burgonya vizenyősségét megszüntetni	123
Kitűnő juhsajt	206
A sertéshizlalás. Dömötör László	221
Házi gyógyszer. Sz. Á.	229
Zöld borsót télen eltartani	229
Kedves gazdasszonyaink figyelmébe	261
Mennyi ideig tartható haszonnal egy tyúk?	262
Termékeny és terméketlen tojásokról	276
Szilvát sokáig eltartani	277
Az ecetbe savanyított uborka és zöld bab zöld színének megtartása. Dömötör László	278
Anthrax a baromfinál	286
A legjobb csizma-kenőcs	311
Néhány szó a sajtról. Szakács Péter	341
Libatömés	344
Igen egyszerű patkányfogó	344
A burgonya csirázását megakadályozni	344
A monostori sajt készítése. Szakács Péter	349
A monostori sajtnak pinczei kezelése. Szakács Péter	358
Fagyos burgonyát értékesíteni	360
Szőlőt sokáig eltartani	367
A tojásnak eltevése. Arator	375
Nagy libamáj. Kukta	382
A hus kifagyasztásáról. Grubiczy Geyza	398
A tej-főzésről. Szentkirályi Ákos	405
A keresztezésnek eredménye a tyúkászatnál	408
A Swartzféle tejfölözési eljárás és a tejföl kezeléséről Szentkirályi Ákos	411
Higan főtt tojás. Sz. Á.	416
Az oltatlan mész, mint óvszer a burgonya rothadása ellen	416
A tyúkászat jelentősége gazdasági szempontból. Boldog Lajos	421
A disznó-zsir. Ébner Sándor	423
Vizáthatlan padolat-tapasz	424

V. Könyvismertetések.

Az okszerű borászat népszerű vezetőfonala. (Molnár István)	22
Die landwirthschaftlichen Gerathe u. Maschinen (Dr. Perels Emil)	68
Az időjárásstan alapvonalai. (Székely Mihály)	99
A karikás szőlőmivelés legajánlatosabb rendszere. (Fekete Pál)	162
Mezőhegyes az 1876-ik évnek kezdetén. (Csanádmegyei gazdasági egylet)	229
Gyümölcsészeti vázlatok (Bereczki Máté)	230
Rövid útmutatás községi faiskolák czéljai- és hasznairól (Gaál József)	246
Gazdasági olvasmányok mindenrendű gyakorló és tanuló gazdák számára (Sporzon Pál és Ébner Sándor)	262
A kolos-monostori m. kir. gazd. tanintézet értesítője az 187 1/2. évről. (Vörös Sándor)	270

Rétmivelés, különös tekintettel az alagsövezésre és öntözésre (Kvassay Jenő)	278
A szarvasmarha és annak tenyésztése. (Tormay Béla)	299
Falusi gazda naptára. Borászati naptár. Házi naptár	367
Magyar polgár naptára. Gazdasági könyvviteli naptár. Czettel előjegyzési naptára.	382

VI. Vidéki gazdasági tudósítások.

Barót 140, 197, 231, 254, 319, 337 és 382 lapon; Bányabükk 157, 239, 295 és 361 lapon; Cserhalomtáj 117, 164, 172, 254, 327 és 368 lapon; Csik-Szereda 140, 215, 271 és 319 lapon; Czelná 124, 164 és 263 lapon; Dicső-Szt.-Márton 131, 140, 149, 215, 263 és 361 lapon; Egerpatak 116, 140, 239, 279 és 327 lapon; Fogaras 223 és 425 lapon; Földvár-Hidvég 116, 149, 207, 247, 279, 327

és 409 lapon; Gernyeszeg 149 és 263 lapon; Gyergyó 131, 295 és 337 lapon; Gyéres 131 és 279 lapon; Kendi Lóna 117 és 254 lapon; Kézdi-Vásárhely 124 és 271 lapon; Küüllővár 125, 181 és 247 lapon; Laposnyak 172 lapon; Magyar-Igen 180, 223, 247, 271 és 327 lapon; Mocs 116, 180, 247, 279, 327 és 377 lapon; Medgyes 232, 263, 303 és 408 lapon; Oláh-Lápos 124, 215 és 401 lapon; Óralja-Boldogfalva 164, 223, 254 és 345 lapon; Piski 132 és 254 lapon; Radnót 117, 197 és 254 lapon; Retteg 124, 140 és 254 lapon; Rodna 149, 223, 254, 295 és 368 lapon; Sáromberke 131 lapon; Sepsi-Szt.-György 109, 124, 164, 247, 254 és 271 lapon; Simontelke 124 és 254 lapon; Szamosujvár 109 lapon; Szász-Régen 124, 247 és 369 lapon; Szász-Fenes 132 és 247 lapon; Szék 140, 197, 254, 286 és 337 lapon; Székely-Keresztur 116, 197, 263, 311 és 368 lapon; Torda-Szent-Mihályfalva 109, 131, 157, 181, 231, 254 és 369 lapon; Toroczkó 117, 231 és 254 lapon; Tövis 116 lapon; Vingárd 116, 149, 231 és 302 lapon; Zágon 124, 215, 279 és 401 lapon.

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czímezendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon.

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde Áron, Szabó Samu, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Kérelem — Havi emlékeztető Január. — Az új év. — A tél mint földadó szabályzó elem. — Néhány szó a trágyáról. — A luczerna haszna. — Osztrák bortermelők vándorgyűlése Marburgban. — A marhasó értéke. — Mért nem tojnak a tyukok télen. — Januárhavi közmondások. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Kérelem!

A szellemileg átalakult „Erdélyi gazda” szives olvasóinak becses támogatását továbbra is remélve, felkérjük lapunk minden barátját, hogy a mellékelt előfizetési felhívás felhasználásával az erdélyi gazdasági egyesület ezen önzetlen vállalatának ismerőseinek körében minél több pártfogót szerezni kegyeskedjék.

A szerkesztőség.

Havi emlékeztető.

Január.

Ház és udvar. A magtári gabonakészletek forgatása olyankor teljesítendő, midőn zivataros időben a cseledség külső munkát nem végezhet; ugyanakkor rostáltatunk, seprűt köttetünk vagy szerszámát nagyoltatunk.

A jégvermek jéggel töltenek meg.

Ákácza mag ez időben sikeresen szedhető.

Az épületek és falak mellől a havat ellapátoljuk és a laposabb háztetőkről lehányjuk.

Széna, szalma, polyva kazalokról a varjuk folytonosan riasztatnak.

Múlt hónapban netán elmaradt nádvágás sietősen bevégezendő.

Bognárok és ácsok számára szükséges szerszám- és épületfa levágatnak.

Cselédváltások miatt minden eszközt pontosan leltározzunk, az új cseledékek szigorú rendhez szoktatandók. Tüzi- és fűtőanyagok takarékosan szolgáltatnak ki.

Szántóföld. A fagy és hó miatt minden művelési munka szünetel, az egész igáserő a trágyakészlet kihordására fordítatik.

Lágy időben szántás árokásás folytatandó. Olvadás esetében a vízbarázdák kijavítandók, a hó- és esővíz lebocsátandó, nehogy a vetések a meggyült víz alatt kivesszenek.

Kemény fagygyal, ősszel megbokrosodott buza és rozsvetések birkával meglegeltethetők, nem különben a buja fejlettségű repcze vetésnek sem árt, ha birka vagy gulyabeli marha megtapossa, főképen midőn a fagyos talajt nagymennyiségű hó takarja.

A rétek és kaszálókon felültrágyázásnál egyéb teendő nincs. Az esetleg tetemes fűtések és tüzelések következtében származott hamu, a réten hintendő el.

Gyengébb vagy elvénytült luczernások megért apró ganajjal felültrágyáztatnak.

Állattenyésztés. Az istállók szellőztetése, a származott trágya rendes kihordása, főgondjaink közé tartozik. Munkában megizzad, igas állatok minden léghuzamtól, meghűléstől védelmezendők.

Minden itatás után a vályuból a víz kibocsátandó, de ha mégis belefagynék, akkor itatás előtt a jég kivágandó, nehogy az állat jeges vizet kénytelenitessék inni.

Rendes só adagról gondoskodunk.

Tiszta, száraz fekhely, kefeles, vakarás, általában a bőrnek tisztántartása, az állati egészség fenntartásának mulhatlan követelménye.

A leborjuzandó és leborjuzott tehének a tejelés előmozdítása végett, ha lehet gumófeléssel (répa, burgonya sat.) és zamatos szénával élelmeztetnek.

Hideg időben csekélyebb tápértékkel bíró szalma és polyvafélék megétethetők. A fejős tehének azonban kevés szénát és ha lehetséges szecskával, polyvával fűlesztett apróra vágott gumókat (repát, helyenként burgonyát) kapnak.

A ménesbeli lovak apró szalmát zab pótlékkal kapjanak.

Vemhes kanczák és csikók különös kedvezményben részesülnek, utóbbiak kevés sárga- vagy burgundi répa mellett jó egészségnek örvendenek.

Göbolyók hizlalása, miután hónap végén a gumók fogynak, árpa- vagy törökbuza darával folytatandó.

Sertés fiaztató ketreczek rendbe hozva beszalmáztatnak és a koczák lefiadás előtt 10—14 nappal beszoktatattanak.

Hízó sertéseknek, ha étvágyuk vész, kevés apróra vágott nyers hus nyújtandó.

A juhok, bár álláson esznek, mégis miután a teljes egészség fenntartásához bizonyos mozgás szükséges, mindennap rövidebb hosszabb ideig járjanak, keresgéljenek száraz avart, kórót, stb. De ha ehét nem találunk is, a megsejtátatás épen oly szükségesnek mutatkozik, mint annak idejében a nyugvás.

A szárnyas házi állatok ólajaik legyenek elég tágasak, melegek, vályujokba töltsünk meleg vizet és minthogy a kaparszából meg nem élnek, segítsük őket hulladékkal, töröküzával, zabbal.

Szőlő. Ujonan beállítandó szőlőknek a helyet rigolozni még pedig: pihent szűz földet 70 centiméternyire, (2 láb) a melyben már régebben is szőlő volt 1 méternyire (3 láb) megforgatni úgy, hogy a földnek régi elsoványodott felszine a kiásott ároknak mindig fenekére essék, a fenékről pedig a felszínre jusson, mert a méternyi mélységből felhozott föld csak akkor lesz alkalmas a növény táplálására, ha azt a levegő és víz hatása föloldotta és megtermékenyítette s azért, ha a holt föld ismét a mélységbe jat, kőülből haszontalan munkát végeztünk, elzárván azt a levegő, víz és fagy előkészítő befolyásától. A trágyahordás is most előnyvel végezhető, a trágyázást azonban hagyjuk tavaszra, mikor az első kapát adjuk a szőlőnek, ekkor a trágya mindjárt kellőleg be is fedetik földdel és hafása a kimelegedő talajban sokkal nagyobb, mint lett volna télen. Trágyázni legjobb a félig évődött és nem korhadt trágya, ez utóbbit csak ültetésnél használjuk.

Pincze. A pinczében folytattatik az ujhoroknak decemberbea megkezdett dajkálása, le kell azokat most seprőjükről huzni, habár zavarosak volnának is, annál hamarabb tisztulnak majd meg. Ezen első lehozásnál mennél több levegőt kapjon az ifju bor, azért bocsássuk a csapalfába a szűresőlgessék a sajátárral folyotonosan; a levegő élelyíti a bornak még durva alkotászeit és gyorsítja azt érésében. Az egészséges bort sem egyszer, sem másszor kéne zenni nem szabád, régi szokás ugyan, de rozsz is, legkissebb javára sincs a bornak, a beteg boroknál is csak óskál móddal a maga helyén alkalmazzuk. A borseprőt nem kell a pálinkatőzőnek adni, hanem gondosan meggyűjtve erős szűrőcsőkből kiszajtolni; 1 hectoliter (mintegy 9 veder) seprő ad 75—80 liter (52—56 kupa) bort, míg pálinkát legfőnnebb 8—10 liter (5—7 kupát). A zsákokban visszamaradt pogácsákat, megszáritva jó pénzért megveszik a berkőgyárosok.

Januártól deczemberig első és főregula a pinczében a tisztaság s a rendes feltöltögetés!

Gyümölcsös. A tavasszal kiültetendő fáknak a gödrök ásása, ha a föld nagyon megfagyva nincsen, folytatandó, hogy a téli fagy és levegő behatása által a kiásott föld jól megporhanyittassék. Ha a fákon hernyófészkek vannak, azokat mulhatlanul le kell szedetni s ezen munkát mindaddig folytatni míg a fák a hernyófészkektől meg nem tisztulnak. A hernyófészkeket azonban nemcsak a gyümölcsfákról kell leszedetni, hanem ha a gyümölcsös eleven sövényekkel lenne kerítve s itt is hernyók fészkelnének, azokat innen is el kell pusztítani, mert ellenesetben a kikelt hernyók az élősvényről tavasszal a gyümölcsfákra mennek át. A leszedett hernyófészkeket gondosan össze kell gyűjteni s azokat elégetetni, hogy ezáltal a hernyók kikelését megakadályozzuk, mert ha ezt elmulasztjuk, eddigi munkánk mit sem ér. A gyümölcsösök keletését jó karban kell tartani, hogy a kártékony állatok bejutását némileg megakadályozzuk. A pinczékben elrakott gyümölcsök válogatása folytatandó, az elromlottak eltávolítandók, miattal elérjük azt, hogy az épeket a megromlástól megmenjíjük.

Faiskola. A tavasszal beültetendő faiskola földje 66—100 cmr. (2—3) mélyre megriholozatik, hogy a téli fagy a földet jól megporhanyítsa; ha a föld a trágyázást megkivánja, úgy azt el ne

mulasszuk. Jegytáblák (cinkusok) készítettnek, ha a régi faiskolában cinkusok hiányoznának, azokat után pótolni el ne mulasszuk. Szép napfényes időben oltógalyakat kell szedetni s azokat árnyékos helyen földdel eltakarni. A szükséges oltógalyakat most kell megrendelni, hogy azok a pontos időre megérkezessenek.

Konyhakert. Ha a föld nagyon megfagyva nincs, az ásás, a mennyiben összel be nem fejeztetett, folytatandó. A tavasszal beállítandó új spárga ültetvény földje jó mélyen megriholozatik és trágyáztatik. A compost trágyadombok átforgattnak és a nagyon érett vagy épen földdévált compostot meg kell rostáltatni és a fagy behatásának ki tenni, hogy a benne még netán (találtató) rovarok és rovarlécák elpusztuljanak. Ugorka, dinnye, paszuly, hónapos reték, saláta, karfiol, karalábénak korai termesztésére melegágyak készítettnek. A használatra és magnak eltett káposzta és gyökönvényeket a rothadástól óvni kell. A magvak leltározása végrehajtható, a hiányzókat kellő időben be kell szerezni, a régi magvak csiraképeségét pedig próba alá kell vetni. A kerti eszközök és szerszámok kijavíthatnak, a hiányzókat beszereztetnek, szalmagyékények fonatnak, jegytáblák és karók készítettnek.

Diszker. A diszcsereje ültetvények visszavágandók és a szükséghez képest ritkítandók. A kényesebb diszcserejék és rózsák oltása melegágyak és üvegházakban megkezdetik. A melegebb üvegházakban fuchsia, vanília, pelargonía, lantana, új-hollandi növények stb. dugvány általi szaporítása megkezdetik. A virágokró az elszáradt galyak és levelek szorgalmasan eltávolítandók. A vermekben telelendő virágoknak szép napfényes időben friss levegőt kell adnunk és azokat a rothadt és elszáradt levelektől gondosan megtisztogatni és az egerektől óvni. Olyan diszcserejéket és virágos növényeket, melyeket korán akarunk virágoltatni, üvegházakba helyezünk, ilyenek pl. a siringa, veigelia, Deutelia, jácint, tulipán, crocus, narcissus, gyöngyvirág, stb.

Méhészet. A méhek ápolása ezen hónapban csupán a kaptárok (kások) gondos felügyelében áll, különösen halálos ellenségeik, egér és hideg ellen kell őket védeni. A lég hőmérséke teljes-séggel ne szálljon a 0. pont alá, sőt inkább 2—6 fok meleg közt váltakozzék. A méhek téli szállásának levegője lehetőleg tiszta, penészmentes és egyformán meleg legyen, p. o. száraz, jó pincze. A méhek téli állmak alatt lehető csendet kívánnak, azért egy s más bajukat kívülről vizsgáljuk, de hozzájuk ne nyuljunk. A világosságot is meg kell tőlük vonnunk, a mi, ha szabadban vagyunk kénytelenek teletetni, legcélszerűbben gyékénytakaró által történhetik, mely egyszersmint melegítőül is szolgál. Az egérfogók közül csak olyanokat használunk, melyek zajjal, zaklatással nem járnak. A szükséges kaptárokat és méhészeti eszközöket már most szerezzük be, a hiányosoknak javításáról gondoskodjunk. Őrizkedjünk méheinket hóban — ha még oly kedvezőnek látszik is az idő — szárnya bocsátáni mert egy rögtön jöhető északi szél roppant kárt okozhatna bennük. Ha méheink különben esendesen telettek, akkor még januárban nem felhetünk attól, hogy ürüekük miatt bajok lehetne, más ok pedig sokasem sürgeti méheinknek ilyen időtájban való kirepülését.

Erdészet. F a h a s z n á l a t. Az épületfának kivonatása és becsusztatása folytattatik és ott, hol a fa szárazon szállítatik, a fagyolt utak segélyével a fa az erdőből kihordatik. A szállának vizen való szállításához szükséges guzsok és szerék előállítását fogantatba veendő és a szállának a bekötő helyeken megfelelő elhelyezésére különös gond fordítandó. A tűzifának lecsusztatása szintén folyamatban van és annak a száraz vagy víziutakhoz való elszállítása lehető erélyvel eszközözendő. M e l l ő k h a s z n á l a t. A makkoltatás folytatandó, a behajtott sertések száma ellenőrizendő. E r d ő v é d e l e m. Az erdőt különösen a falopások ellen védjük és ügyeljünk arra, hogy az erdővédők

az erdei utakat gyakran bejárják. Erdőmivvelés terén e hónapban erdélyi országrészünkben fontosabb teendő nem fordul elő. Vadászat. A hó első felében őzbakot lőhetünk; ruczát, fenyőmadarat és husos rigót egész hónapban át lőhetünk és foghatunk, a kártékony vadat ilyenkor sikerrel üldözhetjük. Az általános vadászat e hó végéig megszűnik.

M e g h i v á s.

Az erdélyi gazdasági egyesület alapszabályszerű rendes közgyűlését 1877 január hó 7-én délelőtt 10 órakor fogja a városház nagy termében megtartani, miről az egyesület helyi lakói és vidéki tagjai azon kéréssel értesítettek, hogy a kijelölt időben és helyen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

N a p i r e n d:

1. Elnöki megnyitó és gyászbeszéd néhai Gróf Mikó Imre felett, alelnök Tisza Lászlótól.
2. Titkári jelentés az egyesület 1876-ik évi működéséről.
3. Pénztárnoki jelentés.
4. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1877-ik évi költségvetés megállapítása, evvel kapcsolatosan
5. Intézkedés a titkári szerződés megújítása iránt.
6. Igazgató választmány indítványa a „Gróf Mikó Imre emléke” című ösztöndíj érdekében.
7. Netán beadandó indítványok.
8. Elnökválasztás.
9. Ülés bezárta.

Kelt az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának Kolozsvárt, 1876. január hó 3-án tartott üléséből.

Báró Huszár Sándor,
egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

A z u j é v.

A multat dicsérni, a jelent gyalázni, jót várni a jövőtől, ez már felvett szokásunk. Az év elteltével, ha nem is mind, de bizonyosan nagyobb része a gazdáknak visszapillant a multa, számba veszi pénzkészletét (ha ugyan van) és terményeit, számba bevételét, kiadásait és azon különbség, mely a kettő között mutatkozik, ez okozza az új év első napján jó vagy rossz kedvét. Hogy az összehasonlítás csak igen kevés gazdánál fog kedvezően kiütni, abban alig lehet kételkedni; mert a már több éveken át csaknem rendessé vált elemi csapások: szárazság, víz, fagy, jég, a növények különböző betegségei, itt-ott a tűz is, a gazda számítását és reményét halomra döntik. Ezekon kívül azonban még számtalan baj van, melyeket elhárítani a gazdának hatalmában nem áll. Adóink évről évre emelkednek, eseléseink és napszamosaink bére nagyobbodik, igényeink a korral szaporodnak; egy szóval a kiadások szaporodnak, a bevétel pedig a régi, vagy talán apadt is és így természetesen a jövedelem is csekélyebb lévén, szükségleteink fedezésére többé vagy kevésbé elégtelen. De vannak ismét más körülmények is, melyek a gazda jövedelme csökkenését előidézik s a melyeknek elkerülése már tisztán tőlünk függ u. m. nem elegendő szorgalom és kitartás, a takarékoság hiánya és a nemszámítás. Mig

a gazdák ezen nem segítenek, addig a mostani állapot évről évre ismétlődni fog. De ha ez csakugyan így áll, mi lesz ennek eredménye? nem lehet más, mint elpusztulása azon birtokoknak, melyek jelenlegi gazdálkodásuk mellett mereven megmaradnak s iennállása csakis azoknak, melyeknél a szaporodó kiadást ellensúlyozni a nagyobb hozam képes lesz. Kérdeni fogják talán, hogy lehet ezt elérni? elérhetjük úgy, ha gazdasági rendszerünkön okszerűen változtatunk, ha szántóföldjeinket jól miveltetjük és állatainkat jobban takarmányozzuk; hogy pedig ezt tehessük, mindenekelőtt több takarmányuk termelésére van szükség. Akad talán egy-egy gazda, a ki erre azt mondja, jelenleg a kalászos növények tulnyomó termesztése mellett sem vagyunk képesek oly jövedelmet előállítani, mely szükségleteink fedezésére elégséges volna: hátha még a piaci növények termesztését megapasztjuk és több takarmányt termeszünk, valjon mi lesz belőlünk? Ily ellenvetést azonban értelmes gazda nem tehet, mert minden gondolkozó szaktársunk tudja, hogy csakis a jól mivelt, trágyázott földekből, a helyi körülményeknek megfelelő és jól táplált állatok tartásából lehetünk képesek a megfelelő jövedelmet előállítani. Erőteljes talajról, jól táplált állatokról a gazdaság rendes kezelésére is következtetést vonhatunk. Azért hát iparkodjunk szántóföldeinket jó erőben tartani állatainkat jól táplálni; legyünk szorgalmasak, kitartók, takarékosak és számítók és akkor minden új évkor jó kedvünk is lesz, mit, hogy úgy legyen, öszintén kíván

Walter Lajos.

A t é l m i n t f ö l d a d ó s z a b á l y z ó e l e m.

Régóta ismert dolog az, hogy az ember és a természet folytonos harcban állanak egymással. Az ember minduntalan furja-faragja a természetet, ez viszont zaklatja az embert s kényszeríti önmaga és állapota jobbítására. Az ember pusztítja a céljainak megfelelő természeti növényeket s maga nevel azok helyett céljainak megfelelőket, kiszáritja az ártereket, hogy azokon a kevés értékű nád helyett búzát, repcét vagy hasznos réti növényeket termeszen; a kopár oldalakat szőlőkkel koszoruzza, a tövis és kökény helyére gyümölcsfákat állít. Sőt a mi több, a föld különböző vidékein előjövő hasznos növényeket és állatokat maga körül csoportosítja és a maga vidékén meghonosítja. Így lett más földrészekből át ültetve Európába a mostan mivelte növényeknek nagyobb része: gyümölcsök és házi állataink az ember keze alatt lettek azokká, a mik. Mindent összevéve bizton elmondhatjuk, hogy a föld jelenlegi ruháját az ember keze szötte.

Az ember hatalma a természet felett már is nagy és hová tovább mind nagyobb lesz, a mint az ember tökéletesbül.

De másfelől a természet is nagy hatalmat gyakorol az emberre és munkájára. A levegő, melyet belélegzel, megéhezteti és tápszer szerzésre kényszeríti, az időjárás viszontagságai az eső, szél és hideg, ruházat, lakás, fűtés, az éjjel és nappal váltakozása világító szer birására ösztönzi. Szóval a természet nyomása által teremtett szükségletei az embernek őt munkára hívják fel, mint egyedüli eszközére a fenmaradásnak vagy megélhetésnek.

Azonban még az ember munkája is a természet korlátozó befolyása alatt áll. Az ipari munka, mely fedél alá, épületekbe húzódhatik be s ott elkészítheti áru czikkeit, e befolyás alól nagy részt emancipálva van, őtet az időjárás változásai, tél és nyár, éjjel és nappal nem sokat zavarják munkájában: folytonosan, megszagatás nélkül munkálkodhatván, folyton keres s azért szorgalma és becsületességének állandósága mellett, jövedelme is folytonos s azt töle a természet az aszály, a fagy vagy más el-mi csapás által nem vitathatja el. De a mezei gazda munkája és ennek gyümölcsei nagy mértékben ki vannak téve a természet szeszélyeinek; ő és munkája csaknem egészen a természet hatalmába vannak adva.

Csak hogy egy ország különböző vidékein élő és munkáló gazdáknak a munkájára a természet különbözőleg foly be, vagy is különböző vidékeken élő gazdákra a természet különböző terheket ró.

Ez alkalommal csak a tél különböző hosszúságából és hatályosságából keletkező terheket akarom megemlíteni s ezt kiválóképpen azért, hogy azt mint jelentékeny tényezőt a tiszta földjövedelem meghatározásánál a jövedelem kataster készítése alkalmával majd tekintetbe vegyék illető helyen.

A tél nevezetes terheket ró a gazdára. Nekí az erős és tartós téli hideg elien magát és marha-állományát jó épületekkel kell védenie, a mi tetemes kiadásokat okoz; házához sok tüzelő fára van szüksége, a mi terjedelmes erdő területet és a sok fa vágás és fuvarozás sok munka erőt igényel.

A téli hideg levegő, melyet ember és állat belelegzel, tömöttebb és több élelyt tartalmaz, a mi a megevett tápszerek gyorsabb megemésztését okozza, ezért emberek és állatok hideg telü vidékeken többet esznek, ennél fogva gazdának és cselédeinek több gabonára, marháinak több takarmányra van szüksége. Mivel pedig több gabona és takarmány előállítására nagyobb munkaerő, jobb vagy több munkaeszközök szükségesek, ezért a gazdának annál több forgó tőkére van szüksége gazdasága sikeres folytatására, mentől hosszabb a tél az ő vidékén.

De az ily vidékekre nem csak nagyobb forgó tőkét, hanem költségesebb gazdasági beruházást is szab a tél hosszabb volta. Ugyanis, a mely vidéken hosszú a nyár, vagy általában a mezei munkára alkalmas idő, ott tágasabb mezeje vagy hosszabb ideje van a munkaerőnek bizonyos munka elvégzésére, mint oly vidékeken, hol a hosszú tél az esztendőből sokat elfoglal és kevés időt enged a mezei munkára. Így például Erdélyben az eke rendszeren ápril elején megy ki és október végével elreked, az összes mezei munka tehát hét óra terjedhet, a szomszéd Bánátban és alföldön a munka legalább is kilencz hóig folyhat; a mig tehát Erdélyben, egyenlő erély és siker feltétele mellett bizonyos mezei munkát 9 végez el, azt a Bánátban és az alföldön 7 végezi el. Ez a két vidék gazdaságaira nézve jelentékeny különbséget okoz mind a gazdasági erély, mind pedig a gazdasági beruházás tekintetében; mivel Erdélyben 9 cselédet, fogatot, ekét, székeret stb. kell akkora jószághoz tartani, melyhez mindezekből az alföld csak 7-et

szükségel. Ennél fogva a talaj teljesen egyenlő termékenysége mellett is az erdélyi tiszta földjövedelem úgy áll az alföldihez, 7 : 9-hez. Ezen különbséget még növeli az is, hogy Erdélyben az igás állat számára legalább 6 hónapi takarmányról kell gondoskodni a gazdának, még az alföldön 4 haviról, itt a sertés és birka úgy szólva el se reked télen a mezőről, mig Erdélyben azoknak teletetése sokba kerül.

Azt sem kell feledni, hogy ott, hol a munkaidő rövidebb, az egymás után következő munkákat, azok végzésére a munkaerőket jobban kell combinálni és berendezni, különböző munkákat gyakran egymás mellett párhuzamosan végezni, gyakran jobbkor felkelni és későbbre fekönni le; embernek és állatnak serényebben kell mozogni, a gazdának több gondnal és főtöréssel kell élni; a mi mind tekiatetet érdemlő terhe a gazdálkodásnak.

Mind ezek azt mutatják, hogy a tél különböző vidékek gazdának különböző terhet akaszt a nyakába s azoknak egymással való versenyzését; előállított termékeik eladásánál ugyanazon ár mellett is, különböző tiszta haszonnal díjazza.

Mivel pedig az adóalapjául szolgáló tiszta földjövedelem meghatározása tekintetéből, a termelt nyers jövedeleből minden kiadás vagy áldozat levonandó, mely annak létrehozására fordított, a tél pedig hosszúságához mért kiadásokat okozván a gazdának jövedelmük létrehozásánál, világos és igazságos, hogy az a föld tiszta jövedelme kitudásánál és a földadó kiszabásánál tekintetbe vétessék. Ily eljárás csak igazságot szolgáltatna a hosszú és hideg telü Erdélynek és a magyarországi hidegebb felvidéknek. A telet, mint tényezőt a tiszta földjövedelem és földadó meghatározásánál tudtommal még csak Szászországban veszik tekintetbe.

Berde Áron.

Néhány szó a trágyáról.

Hogy az istálló trágya tökéletes lehessen, annyi szalmát kell a marhák alá aljazni, mennyi a ganéjt és vizelletet mind magába vehesse.

A trágyának tökéletes érése főleg a trágyagödör czélszerű elhelyezésétől s a trágyadomb ügyes kezelésétől függ. A trágyagödör legczélszerűbb helye az istálló északi oldala mellett van, ha pedig itt elhelyezni nem lehetne, valamely árnyékos és szélétől védett helyen. A trágyagödör legyen elegendő tágas, inkább nagyobb, mint kisebb, mert ha a trágyát 125 — 150 centiméternél magasabbra hálmozzuk, sokat veszít jóságában.

A trágyagödör alja legyen kissé völgyelt, teknős, egyik szélétől a másikig egy kis eséssel, hogy a trágyalé ezen teknőségen a gödör szélén lévő tartóba folyhasson. Feneke és a gödör oldala teljesen vízhatlan legyen, kövel és hydraulicus mészszel kirakva, hogy a trágyalé el ne szivároghasson. A trágyalé tartó egy beásótt kád, vagy vízmentesen kifalazott kút, melynek tetejét vas rostallyal be kell borítani.

Ezen ajánlott szerkezetnél egyszerűbben és szintén czélszerűen következőleg készíthetjük el a trágyadomb helyét. A trágyadombnak kiválasztott helyét — melynek soha sem szabad úgy feködni, hogy a víz alája folyhasson — meghordjuk szivós

agyaggal s ezt keményen ledöngöljük, olyformán, hogy a fenéknek az istálló felől való szélétől az átellenes oldalig mindenütt esése legyen és pedig meterenként legalább $2\frac{1}{2}$ cm. Ezen irányban a fenék legyen egyszersmind kissé teknős is. A fenéknek három oldalára agyagból 12 cm. széles és 7 cm. magas párkányt döngölünk, hogy a trágyalé erre felé ne folyhasson ki, az esővíz pedig ne folyhasson be. Ha most a fenék legmélyebben fekvő nyitott oldala mellé hosszában 1 meter mélységű, s fenn 1 meter, fenéken 30 cm. széles sánczot ásunk és ennek fenekét és oldalfalait szivós agyaggal jól bedöngöljük, a trágyalé ezen sánczba fog szivárogni, honnan azt felhasználjuk.

Szentkirályi Árpád.

A luczerna haszna.

A luczerna a takarmány-növények között méltán első helyre sorozható, mert alig van takarmány-növény, mely oly nagy mennyiségű takarmányt szolgáltatson, mint a luczerna, tápérték tekintetében pedig egy sem mérkőzhetik vele; úgy hogy folytonos luczerna-takarmányozás mellett a lovak még az abrakot is nélkülözhetik. A szarvasmarha, birka luczernával hizlalható, sőt a gyengén levágott herével, vagy a maghere megörlött bugójával még a disznót is jól ki lehet teletteni. A nekivaló — ugynevezett — buzatalajon minden időjárás mellett biztos termést ad és tartóssága páratlan; mert míg egyéb herefélék 2—4 évig tartanak, a jól beállított luczerna, 10—15—25 évig is eltart!

Ennyi jó tulajdona mellett azt kellene hinni, hogy természetesen a legnagyobb mértékben van elterjedve, pedig korántsem sőt inkább — tisztelet a kivételeknek — alig találni gazdaságonként egy két holdat; a kis gazdák pedig egyáltalán nem, vagy csak alig termesztik. Valóban nem tudja az ember okát adni, vajjon a tudatlanság nagyobb-e, vagy pedig azon ősi átokként reánk neheződ — maradiságunk?

Tény az, hogy gazdaközönségünk látván és meggyőződven ezen növény hasznos, megbecsülhetlen, áldásos voltáról, azt mégsem karolja fel eléggé, mert nem termeli azon mértékben, mint azt a becses növény megérdemli; mint azt saját jobb-voltunk parancsolja.

A luczerna jó televényes meleg buzaföldet kíván, a tartós szárazsággal is jól daczol, sőt a mindent elégető rekkenő hőségben sok magot köt. Ugyanez okból az alföldön is diszlik, sőt vetetlenül is megterem, csak el kell szórni, mert az ott követett és másutt is gyakorolt eljárás alig mondható vetésnek. Tavasszal ugyanis rászórják a tavaszi vetésekre, sőt néha a buzavetés közé és lesz bejőle luczerna, mely 8—10 évig bőven ad takarmányt — és néha néha magot is.

Ha már most tekintetbe vesszük azt, hogy Franciaország déli része valamint Belgium és Olaszország számos vidéke is daczára annak, hogy sokkal rosszabb talajuk van, mint nekünk főként az alföldi talajunk — e magból bő jövedelmet huznak és évenként milliókat vesznek be, — méltán megérdemli, hogy figyelmünket ide fordítsuk és a luczerna mivélését azon gonddal eszközöljük, mely nekünk is éppen olyan hasznót biztosítson, mint más előhaladottabb és szorgalmasabb népeknek.

Különösen e növényre kívánom felhívni gazdatársaim figyelmét és azt hiszem semmivel sem keltem fel úgy az érdekét, mint ha egyszerűen az eredményt ideiglatom. Nekem mintegy 30 hold (1200 □ ölével számított) jó herésem van, melyet az idén, miután előbb róla vagy 400 métermázsza takarmányt kaszáltam már ez ideig 1100 kilót tehát holdanként 37 kiló jövedelmet kaptam (egy kilo ára 70—80 kr.) és éppen azért, az érdeklődők kedvéért termelése körüli gyakorlati eljárásomat közelebből leirandom. **Dömötör László.**

Osztrák bortermelők vándorgyűlése Marburgban.

Idei szeptember 20—23-ig tartották a Lajthántuli osztrák tartományok szőlő birtokosai első vándorgyűlést a Stájerországban, a Dráva melletti Marburgban. Mintegy 150 tag jelent meg; kiknek vitatkozásából a fontosabb részleteket, tárgyalási sorrend szerint, a „Weinlaube“ után röviden idejegyezzük.

1. Ogullin, krajnai birtokos indítványozza: intéztessek a törvényhozó testülethez következő tartalmu kérés: „F a g y k á r o k a t sorozzák azon elemi csapások közzé, melyek miatt a szőlő tulajdonosok adó elengedésben részesülnek; és pedig: ha a kárvallás több esztendőre terjedő terméketlenséget okoz, az elengedés mindezen esztendőkre kiterjesztessék.“ Elfogadták.

2. Dr. Roesler Leonhárd, klosterneuburgi tanár s a gyümölcs- és szőlőművelés érdekében berendezett vegy- és élettani kísérő állomás vezetője: érdekes előadást tartott a p h y l l o x e r a életéről és irtásmódjairól. A végeredmény, melyet értekező előnkbe állit, nem nagyon örvendetes; 200-nál több irtási mód közül, melyeket kivált Franciaországban elpróbáltak, egyik sem vezet biztosan célhoz; meg kell barátokoznunk azon gondolattal, hogy a phylloxera mellett is szőlőt tudjunk mivélni; vagy pedig hagyjunk fel a mivéléssel ott, a hová beütött.

3. Schumberger, vöslai szőlőbirtokos és borkereskedő, a külföldről behozott borok vámjáról mond véleményét. A most érvényben levő vámok (Német- és Franciaországgal kötött szerződéseinkben foglalt kedvezményi árák), ezek: vámmázsánként hordókban 4 frt, üvegekben 4 frt 50 kr.; svájci, nápolyi borok 1 frt 18 kr.; piemonti, majlandi 1 frt 22 kr.; moldva-oláhországi 2 frt 63 kr.; szerb- és törökországi 4 frt; champagner 13 frt 50 kr. — A közelebbi években mind a kivitel, mind a belfogyasztás apad; Németország, melynek fogyasztására szerződéseink kötésekor számítottunk, szükségletének 60%-át most is Franciaországból fedezi s csak 7%-t viszen ki tőlünk. Hogy a szomszéd déli tartományokból francia borokat igen olcsó vámon ne hozhassanak be hozzánk: indítványozza, valamennyi külföldi bor vámmázsájának különbség nélkül 4 frttal való megvámolását. Elfogadták.

4. A boreladás könnyítése végett, Goethe, a marburgi gyümölcs- és szőlőiskola igazgatója indítványára: a g e n s e k, közvetítők felállításának czélszerűségét mondják ki; ezen agensekhez minden bortulajdonos bejelentené készletét, ekként eladott borai után bizonyos összeget fizetvén.

5. Dr. Mullé minden nagyobb borvidék részére évenként

egyszer, valamely alkalmas központon, b o r v á s á r megtartását hozza javaslatba. Ezt a gyűlés czélszerűnek nyilatkoztatja

6. Ezen kérdés felett: a mostani szőlőmivelési kisérő állomások megfelelnek-e a gyakorlati igényeknek, a termelők kívánatainak? hosszabb vita fejlődött. Kimondatott, hogy nem és hogy a kormány felkérendő czélszerű, egyöntetű terv kidolgozására, melyet a kisérő állomások követvén, munkájuk eredményéről a közönséget évenként értesíteni tartozzanak.

7. kérdés: miként lehessen a bortermelést kisebb bortermelők társulása által emelni? Következő két határozatban állapotok meg:

a) Termelő egyletek Stájerországban hasznosaknak mutatkoztak, mert új fajokat kipróbáltak, jobbakat honosítottak, szőlőiskolákat telepítettek eladásra és a népet jobb művelés módokra tanították.

b) Bornemesítés és kereskedés emelésére a termelőkből alakult pin c z e e g y l e t e k nagyon czélszerűek.

Ezek voltak a gyűlés főbb tárgyai. Jövő 1877-ik évre Görzben gyülekeznek; 1878. a párisi világtárlat miatt gyűlés nélkül marad; 1879-re gyűléshelyül Bécs van kijelölve. A különböző égalju borvidékek érdekei tekintetéből: a Lajthántuli tartományok délre, (Dalmátország, Isztria, Trieszt, Görz, Dél-Tirol) és éjszakiakra vannak osztva, s egyik évben valamely éjszaki, másikban valamelyik délvidéki városban tartják váltogatva a vándorgyűlést.

Szabó Samu.

A marhasó értéke

A só az állatok emésztésére felette kedvező befolyást gyakorol és azért főleg a nehezen emészthető, vagy régi, az időjárás által megviselt takarmány pótlékaul lesz ajánlatos. A só az emésztési nedveket bővebb kiválasztásra készíti, ennélfogva az emésztési folyam hátrányos hatásának legalább részben eleje lesz véve. Ugyanezen okból a sópótlék oly tápszerek adagolásánál is ajánlatos, melyek az emésztési szerveket könnyedén petyűlté teszik, mint p. o. a szeszmoslók. A só hatása csakhamar az állatok elevebb magatartása és fokozottabb étvágyában szokott nyilvánulni s épen ezért kivált hizóknál a sóadás haszna megbecsülhetetlen; valamint tejelő állatoknál is, ha a takarmányozás nem egészen megfelelő. Másrészt azonban tulságosan sok só sem szabad adnunk, mert ez gyakran ártalmassá válik, maximum gyanánt lónál 12, szarvasmarhánál 20, juh és sertésnél 2 grammot lehet naponja felvenni. A sót legczélszerűbb köben nyújtani az állatnak, hogy az ösztöne szerint nyalhasson, de ez nálunk sokba kerül és a cselédek sikkasztásának van kitéve. A legtöbb gazda tehát időszakonként porrá tört só ad állatainak, vagy sós vízzel öntözi a takarmányt. A haladottabb Poroszországban az olcsó marhasóból készítenek nyalkövet, nálunk már több éve, hogy a marhasó a „visszaélések miatt“ a forgalomból eltiltatott. Ez a sókérdés is rég fájó sebe gazdaszatunknak, de úgy látszik, hogy az illetékes körök ennek begyógyítására sem érnek reá!

Mért nem tojnak a tyukok télen.

Gazdasszonyaink akárbánszor kifakadnak, hogy karácsonkor vagy farsangon, a kalács és fánk „ivadában“ nem bővelkednek tojással. Késsel ijesztgetik, koplalással biztatják a szegény tyukot, ha meg nem javul! Mind hiába, a tyuk még sem tojik. Panaszolkoznak a komaasszonyok, de hiszen annak is az a baja, pedig elég török buzát prédált már azokra a hátlán semmikellőkre: majd bizony akkor tojnak, mikor az egész falunak lesz tojása! De hát mért nem tojik az a tyuk, mikor asszonyának annyira szüksége van tojására? azért nem, mert nem kapja azon kellékeket, a melyek a tojás előállítására szükségesek. Vessünk egy pillantást a tyuk nyári táplálkozására: A gazdasszonytól nyert szemén kívül — ha tudniillik kap — ott van a sokféle fü, fűmag, bogár és légy, ott a jó friss víz, ott porond és mész, ott van még azonfelül a mindent fenntartó s élető meleg. Mindez télen másként van! A nyert takarmányt teste melegének fenntartására kell fordítani, hol egyik, hol másik lábán való álldogálása miatt nem ér reá a tojás készítésére, éjjel a hideg ólban majdnem megdermed, összezsugorodik és a rendes nagyságu tojás képzésére alig marad testében hely, mely tojásnak héja csakis a csontozat meszéből került ki s így legfeljebb minden 3—4-ik napon egy-egy apró tojással bocsantja gazdasszonyát. Építsük tyukóinkat, ha lehet, istállónk tövébe s az istálló falán vágott nyíláson egy kevés meleget bocsássunk be, legyen az ól elég tágas, hogy a tyukok kényelmesen mozoghassanak benne, hintsük be földjét poronddal, hogy a gyomor malmának legyen mit örölnie, a nyáron át felszedegedett bogarakat egy kevés felaprózott hushulladékkal, a fűvet pedig káposzta- s répalevéllel pótoljuk, gondoskodjunk iható vizről, hogy szomjúságukat hóval oltani kénytelenek ne legyenek; adjuk nekik a levestünkkel kifőtt apróra zuzott és korpával kevert murkot, petrezselymet, ha lehet, langyos melegen — és tapasztalni fogjuk, hogy a panaszok elmaradnak és a kalács s fánk sütés a tojás hiánya miatt soha sem fog fennakadni.

— F. — S.

Januárhavi közmondások.

Megjön áprilisben a tél, ha januárban ki nem adja magát.
Januáriusi tartós hideg, kedvező tavaszra nyújt kilátást.
Januáriusi eső, veszélyezteteti az őszi vetéseket.
A januáriusi eső, beköti a zsákokat
Lucskos január, mártiusi fagyot hoz.
Fehér kemény január után, következik a forró nyár.
Ha januárban nő a rozs, akkor piacra nem kerül.
A januáriusi vakondok turás, Sz.-György napkor összefagy.
Vízkeresztkor alma, körte, répa elveszti ízét.
Ha vízkeresztkor olvad a hó, akkor bánj takarékosan takarmányoddal.
Pál napkor jön ki a medve odujából, ha napfényt lát. akkor másik oldalra fekszik, ellenkező esetben ülve lesi a napsugár érkezését.
A Pál napi bárány, vigan ugrál áprilisben.
Pál nap megtójtja a jó libát.
A Pál napi hosszas eső, áldás.

Ebner Sándor.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Beszterce, Deés, Déva, Fogaras, Maros-Vásárhely, Szamosujvár és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — **A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720 kr., mint három véka, tehát 240 kr., mintegy vékának ára!**

Tauffer Ferencz magkereskedése Kolozsvártt, ajánlja:

Gazdasági, kerti és virág magvak rak-
tárát, Mayer-féle **Trieurs** konkoly, bükköny
és zab választó gépeket, törökbuza fej-
tőket, szelelő és választó rostákat, Mayer-
féle általános kitűnőnek ismert kovácsolt
vasból készült kézi, ló és vizerőre alkalmaz-
ható **cséplőgépeket, gabonás zsákokat**
nagy választékban.

Saynor, Cooke és Ridal-féle **kerti esz-
közöket**, u. m. oltó, szemző metsző késeket,
ollókat, ásókat.

L'homme. Leffort-féle francia faviaszt
és fahéjt különböző minőségben.

(1.)

(1—52)

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

5 1/2—6% kamatra

a birodalom
bármely ré-
szében te-
lekköny-
vezett nem
tehermen-
tes földbir-
tokra is
1000 frttól
a legmaga-
sabb össze-
gig, ugysin-
tén községek
részére is tör-
lesztésre, és
5000 frton
felülieket
még előnyö-
sebb módo-
zatok mellett gyorsan eszközöl

(3.) (1—4)

A hat. eng. általános

Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda

Kolozsvártt, párisutca 19. sz. saájátháza.

Értekezhetni posta útján vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4-ig

Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j c z á r o k b a n											
Besztercze	dec. 26.	650	450	450	—	210	300	260	90	320	28
Brassó	dec. 29.	875	665	480	360	235	415	250	100	360	32
Csik-Szereda	dec. 27.	834	672	510	450	200	500	400	180	125	24
Déás	dec. 26.	750	540	450	—	200	300	480	155	200	32
Déva	dec. 23.	900	800	740	560	690	550	460	160	136	30
Erzsébetváros	dec. 30.	760	625	550	—	320	325	300	180	300	32
Gy.-Sz.-Miklós	dec. 30.	775	550	450	425	200	425	140	30	—	24
Fogarás	dec. 14.	820	680	510	—	265	515	300	200	380	32
K-Fehérvár	dec. 30.	850	700	590	—	310	340	350	170	300	36
Kolozsvár	jan. 4.	840	600	595	—	230	355	300	160	450	38
M-Vásárhely	dec. 28.	690	440	525	200	230	320	190	40	380	32
Naszód	dec. 28.	830	615	465	265	180	330	240	100	250	28
Nagy-Enyed	dec. 28.	800	650	550	—	280	350	300	100	235	36
N. Szében	jan. 2.	820	660	530	500	270	370	200	110	350	38
Segesvár	dec. 28.	700	580	490	—	240	310	150	90	140	28
S-Sz-György	dec. 27.	850	680	520	340	220	450	220	100	250	28
Szamosújvár	dec. 18.	840	555	540	—	235	390	350	75	500	30
Sz-Régen	dec. 28.	775	595	575	340	240	340	300	130	250	32
Sz-Udvarhely	jan. 2.	1000	900	600	—	350	450	250	50	250	22
Torda	dec. 29.	1000	825	575	350	250	300	360	35	300	34
V-Hunyad	oct. 24.	800	600	540	—	250	480	200	100	600	32

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40
kr-ával számítatnak

A hirdetés szövegét
a t. lapunkon minden
hirdetésnél a hirdetés
szövegét akarhanszor
közölhetik.

Az „Erdelyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1—3—6—12—18—24—30—36—42—52 széri hirdetésnél										
	forint										
	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
1/16 v. egész oldal	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
1/16 v. fél "	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
1/16 v. negyed "	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/16 v. nyolcad oldal	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. helyegdíj annyszor, a hányszor a hirdetés megjelenik

Egyletünk t. tagjai

25% vagyis egy negyedrés,
lapunk t. előfizetői

10% vagyis egy tizedrés
engedmenyben részesülnek,
ha hirdetésük beküldésekor
tagsági vagy előfizetői
minőségükre hivat-
koznak.

Előfizetési felhívás a
„MAGYAR POLGÁR”
 XI. ÉVFOLYAMÁRA.

Lapunk rovatai maradnak a régié s a szerkesztőség a legjobb akarata és minden erejével azon lesz, hogy a **„Magyar Polgár”-t** ezután is élénké és változatossá tegye.

Tárczarovatában az új év elején egy érdekes **új eredeti regényt** fog közölni ezim alatt:

„A kiknek nincsen szivök.”

A csarnokban mindennap érdekes, vonzó és tanuságos olvasmányt kap szintén s ezeken felül minden héten mellékeljük ingyen az általános tetszéssel fogadott

„HÖLGYFUTÁR”-T,

melynek eddigi számai tanuskodhatnak arról, hogy szerkesztőségünk semmi áldozatot nem kimél arra, hogy minden tekintetben érdekessé és hasznossá tegye azt.

Munkatársaink között vannak: **Balázs Sándor, György Aladár, Hegedüs Sándor, Hegedüs István, Jókai Mór, Jakab Elek, Moldován Gergely, Nagy János, Sáni László, Sáni Lajos, Szilágyi Sándor, Szathmáry György, gr. Teleki Sándor, Tisza László stb.**

Olyan nevek, melyek kezességet nyújthatnak az olvasónak, hogy a „Magyar Polgár” jövőre is a Királyhágón inneni részek kedvencz lapja tud maradni.

A lap főmunkatársaival **Timon** és **Jónással** a leggyakrabban fognak találkozni olvasóink, mert az ő feladatuk lesz az oktanl támódásokat visszaverni.

A „MAGYAR POLGÁR” és „HÖLGYFUTÁR”-ra

együtt előfizethetni:

Negyedévre (Jan.—Márczius) 4 frt. — **Félévre** (Jan.—Junius) 8 frt. — **Egész évre** (Jan.—Deczemb.) 16 frt.

☛ **A „HÖLGYFUTÁR”-ra külön is elfogadunk előfizetőket.** ☛

Évnyegyedre 1 frt 50 kr. — Félévre 3 frt. — Egész évre 6 frt.

☛ **A „Hölgyfutár” egész éves előfizetői az eddig megjelent számokat ingyen kapják meg, ezen felül fél éves előfizetői 2 frt, egész évesek 4 frt, ingyen könyvmellékletet kapnak.**

☛ **Az előfizetési összegek a „Magyar Polgár” kiadó hivatalába utasítandók (Kolozsvárt, főtér, gr. Teleki-ház.)**

(2)

(1—1)

K. PAPP MIKLÓS,

a „Magyar Polgár” és „Hölgyfutár” szerkesztője és kiadója.

A „Magyar Polgár” Nagy Naptára 1877-re.

A ki érdekes, jó és olcsó naptárt akar szerezni, ajánljuk figyelmébe a „Magyar Polgár” nagy naptárát, melyet legjobban ajánlhat maga a bő tartalom. **A „Magyar Polgár” Nagy Naptára 1877-re** a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Naptár rész. 2. Adatok Petőfi életéhez. K. Papp Miklóstól. 3. Összel. Költemény. Tóth Edétől. 4. Egy öreg orvos naplójából. Angolból Sáni Lászlóné. 5. A verseny. 6. Lecouvreur Adrienne. 7. Furcsa biztatás. Költemény. Pájer Antaltól. 8. Költők és regényírók a 18-ik században. Arséne Houssaye után Tussay Gabor. (a.) Regnaud 1638—1710. b.) Dufresny 1648—1724. c.) Lesage 1668—1717. d.) Marivaux 1688—1763. 9. Egy t-kíntet a végtelenségbe. N. V. 10. Miatyánk. Költemény Urházytól. 11. Egy levél a viharban. Angol beszély. Ouidától. 12. A leszzebb leány. Roman népdal. Moldován Gergelytől. 13. Petőfi és Bem. Elbeszélés K. Papp Miklóstól. 14. Br. Jósika Sámuel utolsó napjai, halála és temetése. Közli Timon. 15. Egy Naptár 1659-ből. 16. A közgyűjtemények tudományi értéke. Jakab Elektől. 17. A virágok bosszuja. Költemény Freiligrathtól. 18. Árvis lovag Elbeszélés. Balázs Gábortól. 19. Néhány lap egy érdekes könyvből. 20. Levelek Döbrentei, Helmecey, Kölcsey és Csengery Antaltól. Közli K. Papp Miklós. 21. Bősz szomszéd, genrekép Balázs Sándortól. 22. Kézemile zöld bokorban. Költemény Moldován Gergelytől. 23. Egy menyegzői meghívó a XVII. századból. Közli Szilágyi Sándor. 24. Lorántfy Zsuzsanna Erdélyben. Közli Szilágyi Sándor. 25. Tiflis. Müller Károlytól. 26. A Nunató és az óriás Nympheák. Dr. Roggenstein tanártól. 27. A követek terme a sevillai Alcazarban. 28. A gőzkalapács jelentősége a vasipar terén. 20. A kozákok és fegyvergyakorlataik. 30. A Homran arabok között. 31. A Tapir. 32. Az ember és az éghajlat. 33. A földrengés Délamerikában. 34. A farkasok életéből. 35. A Pacific vaspálya. 36. A zengő homok. 37. A japáni eliteltetése. 38. Philadelphia. 39. Egy jelenet a vadonból. 40. Kormányzati, törvénykezési és közigazgatási tiszti czim- és névtár. 41. Kolozsvári kalauz. 42. A Királyhágón innen eső vásárok. 43. Bélyegilletékek. 44. Távirida. 45. Posta. 46. Hirdetések. — Ára csak 60 kr. **Megjegyezzük, hogy tiszti czimtára a legújabb adatok nyomán van összeállítva. Megrendelhető postai utánvétellel is.**